

Controleprogramma diervoeder in Nederland, 2001

© 2000 Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Expertisecentrum LNV, onderdeel Landbouw, Postbus 482, 6710 BL EDE.

Het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij stelt zich niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die kunnen ontstaan bij het gebruik van gegevens uit deze publicatie.

Oplage 75 exemplaren

Samenstelling Tonnie Greutink

Druk Ministerie van LNV, afdeling Facilitaire Dienst/Bedrijfsuitgeverij

Voorwoord

Dit rapport bevat het programma voor de officiële controle op het gebied van diervoeding in Nederland voor het jaar 2001. Het programma beschrijft de aard en de frequentie van controles die door verschillende controle- en inspectiediensten worden uitgevoerd. Op verzoek van de Directie Landbouw van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) heeft het Expertisecentrum LNV (EC-LNV) dit rapport samengesteld.

Bij de samenstelling van het controleprogramma zijn de volgende diensten betrokken: Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees (RVV), Keuringsdienst Diervoedersector (KDD), Keuringsdienst van Waren (KvW) en de Algemene Inspectiedienst (AID).

Ir. H.A. Gonggrijp
Expertisecentrum LNV
Hoofd onderdeel Landbouw

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	5
1 Inleiding	7
1.1 Achtergrond	7
1.2 Leeswijzer	7
2 Organisatie controle en toezicht	8
3 Controleprogramma	10
3.1 Derde landen	10
3.2 Productie en handel in Nederland	11

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Artikel 22 van de Richtlijn 95/53/EG van de Raad van de Europese Unie (EU) tot vaststelling van de beginselen inzake de organisatie van de officiële controles op het gebied van diervoeding in de EU, bepaalt dat elke EU-lidstaat voor oktober een controleprogramma opstelt voor het komende kalenderjaar. In het programma moet aangegeven worden wat de aard van de controles is en met welke frequentie die controles uitgevoerd zullen worden.

Dit rapport, "Controleprogramma diervoeder in Nederland, 2001" bevat informatie over de aard en het geplande aantal controles op het gebied van de diervoeding in 2001. Het programma is deels een afgeleide van de werkplannen van het jaar 2000 van de verschillende controlediensten en deels een resultante van te verwachten aandachtspunten voor het jaar 2001. Belangrijke aandachtspunten voor het komende jaar zijn controle op aanwezigheid van vetten en oliën, mycotoxinen (Aflatoxine, DON, etc.) en zware metalen in voedermiddelen en diervoeders. Daarnaast wordt meer tijd ingezet voor controle op eerlijke handel in vochtrijke bijproducten en andere reststromen uit de voedingsmiddelenindustrie.

Een belangrijke aanleiding voor de Europese Commissie (EC) om EU-breed controleprogramma's op het gebied van diervoeding op te laten stellen, is om te komen tot een efficiëntere samenwerking en communicatie tussen lidstaten en de EC bij calamiteiten.

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de organisatie van toezicht en controle en de werkwijze van de verschillende controlediensten hoe het controleprogramma samengesteld wordt. Ten slotte zet hoofdstuk 3 uiteen hoeveel bedrijven in Nederland gecontroleerd worden, hoe vaak deze bedrijven bezocht worden en waarop ze gecontroleerd worden.

2 Organisatie controle en toezicht

Dit hoofdstuk beschrijft in het kort de organisatie van de officiële controle op het gebied van de diervoeding in Nederland. Verantwoordelijkheden voor de uitvoering van controle en toezicht zijn niet wezenlijk gewijzigd ten opzichte van de beschrijving in het rapport "Diervoedercontrole in Nederland, 1999" (Expertisecentrum-LNV, 2000).

Rijksoverheid

Het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) organiseert een regulier overleg met de controlediensten die raakvlakken hebben met diervoeding in Nederland. Het gaat om de Algemene Inspectiedienst (AID), Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees (RVV), Keuringsdienst Diervoedersector (KDD) en de Keuringsdienst van Waren (KvW). In het overleg worden controleactiviteiten op elkaar afgestemd. Tevens bevordert dit de samenwerking en communicatie tussen de diensten onderling en met de betrokken ministeries. Het ministerie van LNV intensificeert de inspanning van de rijksoverheid bij de controle op regelgeving. De basis hiervoor wordt gelegd in de nieuw te vormen Kaderwet Diervoeder.

Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees

De Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees (RVV) is door de Minister van LNV belast met het toezicht op de naleving van Richtlijn 95/53/EG. Zij voert controles uit bij aanvoer van voedermiddelen, toevoegmiddelen en diervoeders uit derde landen en treft maatregelen als overtredingen worden geconstateerd. Daarnaast is de RVV belast met enkele specifieke binnenlandse controles. Tevens is de RVV toezichthouder met betrekking tot het verbod op diermelen in voeders voor herkauwers. Jaarlijks maakt de RVV met het ministerie van LNV afspraken over de te controleren aspecten. Deze afspraken worden vastgelegd in regelingsafspraken.

Algemene Inspectiedienst

De Algemene Inspectiedienst (AID) is de controle- en opsporingsdienst van het Ministerie van LNV. Zij onderzoekt meldingen van afwijkingen die zijn gesignaleerd door de andere controlediensten. Afhankelijk van het resultaat van het onderzoek maakt de AID een proces-verbaal op en brengt dit bij het Openbaar Ministerie aan als een economisch delict. Op basis van de diergeneesmiddelenwet controleert de AID op het gebruik en de toepassing van toevoegmiddelen (A-, D- en J-stoffen) in diervoeders bij diervoederproducenten en veehouderijen. Elk jaar stelt de AID met betrokken beleidsdirecties van het ministerie van LNV het handhavingprogramma op.

Keuringsdienst diervoedersector

De Keuringsdienst diervoedersector (KDD) is de controledienst van het Productschap Diervoeder (PDV). Het Productschap Diervoeder is een publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (zie ook EC-LNV, 2000). Op basis van de publiekrechtelijke verantwoordelijkheid zet het PDV EU-regelgeving om in wettelijke regelingen (in medebewind) en stelt het autonoom kwaliteitsregelingen op. De KDD voert de controlewerkzaamheden uit middels onverwachte bedrijfsinspecties en bemonstering en middels aangekondigde kwaliteitsaudits. De onverwachte bedrijfsinspecties en bemonstering vinden plaats in het kader van de zogenaamde basiscontrole. De basiscontrole omvat een administratieve, een overeenstemmings- en een fysieke controle op correcte naleving van de wettelijke regelgeving. De fysieke controle is ook bedoeld om de interne bedrijfscontrole van GMP-erkende bedrijven te verifiëren en om landelijke monitoringprogramma's te voorzien van gegevens. Afhankelijk van het type bedrijf dat bezocht wordt, voert de KDD controles uit die betrekking hebben op één of meer richtlijnen. De aangekondigde kwaliteitsaudits hebben betrekking op de voorwaarden voor erkenningen, registraties en kwaliteitssystemen zoals GMP en HACCP. De aandacht gaat hier uit naar de administratieve organisatie, de implementatie van de voorschriften en naar de systematische borging van de voorschriften in het bedrijf. Tijdens de audit worden ook waarnemingen gedaan in het kader van de basiscontrole.

De controlefrequentie en de speerpunten waarop de KDD controleert, legt ze jaarlijks vast in een controleprogramma. Het bestuur van het PDV geeft goedkeuring aan dit programma.

Keuringsdienst van Waren

De Keuringsdienst van Waren (KvW), voorheen de Inspectie Waren en Veterinaire zaken, is de controle- en inspectiedienst van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). De keuringsdienst is door de Minister van VWS aangewezen als toezichthouder op diverse verordeningen inzake diervoeder die een raakvlak met de volksgezondheid hebben. Het toezicht dat zij uitoefent heeft een additioneel karakter. Het additionele toezicht geeft invulling aan de verantwoordelijkheid van de Minister van VWS met betrekking tot gezondheidsbedreigende situaties. Zo let de KvW bij haar controles onder meer op de reststromen van levensmiddelen die weer beschikbaar komen als diervoeder. Het gaat hierbij om bedrijven uit de horeca, detailhandel en voedingsmiddelenindustrie. Tevens voert de KvW controles uit op gebruik van groeibevorderende stoffen, diergeneesmiddelen en antimicrobiële groeibevorderaars in diervoeders.

3 Controleprogramma

Dit hoofdstuk geeft middels enkele tabellen het controleprogramma op het gebied van diervoeding weer. Hier wordt onderscheid gemaakt tussen de controles die plaatsvinden bij aanvoer van voedermiddelen uit derde landen en de controles bij handel en productie in Nederland.

3.1 Derde landen

In de zeehavens van Amsterdam en Rotterdam en op de luchthaven van Amsterdam voert de RVV, ondersteunt door de douane, een documentcontrole uit op 100% van de partijen. Steekproefsgewijs voert de RVV een overeenstemmingscontrole en een fysieke controle uit op de binnengekomen partijen. Naar schatting zullen in totaal circa 1.800 controles worden uitgevoerd, waarbij 880 monsternames zijn voorzien. Circa 20% van de monsternames heeft betrekking op monitoring. In tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de voorgenomen monsternames in de havens.

Tabel 1 Overzicht van het geplande aantal monsters van partijen voedermiddelen, aangevoerd uit derde landen

Onderzoek naar	Voedermiddel	Aantal monsters	Richtlijn en/of monitoring
Dioxine	citruspulp	10	1999/29/EG
	dierlijke voedermiddelen	50	monitoring
Salmonella en entero's	dierlijke voedermiddelen	25	92/118/EG
	schroten en schilfers	65	monitoring
	overige plantaardige voedermiddelen	65	monitoring
Zware metalen	schroten en schilfers	125	1999/29/EG
Pesticiden	schroten en schilfers	80	1999/29/EG
Mycotoxinen	schroten en schilfers	300	1999/29/EG en deels
	overige plantaardige voedermiddelen	60	monitoring
Ruw eiwit, etc.	alle voedermiddelen	100	96/25/EG
Totaal		880	

3.2 Productie en handel in Nederland

De controle op productie, in het verkeer brengen, handel en gebruik van voedermiddelen, toevoegmiddelen en diervoeders in Nederland wordt uitgevoerd door de RVV, KDD, AID en KvW. De KDD heeft de taak om een basiscontrole uit te voeren bij de bedrijven die voedermiddelen en diervoeders produceren, in het verkeer brengen, verhandelen en/of gebruiken. Op elk bedrijf dat de KDD bezoekt, worden de voor dat bedrijf relevante richtlijnen getoetst. Dit betekent dat het controleprogramma niet volledig sluitend is, maar een indicatie is waar de aandacht van de KDD naar uit zal gaan.

Tabel 2 toont een schatting van het totaal aantal bedrijven die in 2001 voedermiddelen, diervoeders en/of toevoegmiddelen produceren en in het verkeer brengen. De tabel geeft ook een schatting van het aantal bedrijven met een GMP- of HACCP-erkenning. De bedrijven die rechtstreeks leveren aan veehouders zijn vanaf 2001 HACCP-plichtig. Een HACCP-erkenning is op onderdelen een aanvulling op de GMP-erkenning. Voor de wettelijke basiscontrole bezoekt de KDD de bedrijven zonder een GMP- of HACCP-erkenning vaker dan de bedrijven die wel beschikken over een GMP- of HACCP-erkenning. De KDD doet tijdens de GMP- of HACCP-audit ook waarnemingen in het kader van de basiscontrole. Ten slotte is in tabel 2 het geplande aantal af te leggen bezoeken weergegeven.

De bedrijven die een GMP- of HACCP-erkenning hebben, worden op de website van het Productschap Diervoeder (PDV) bekend gemaakt. Het adres van de website luidt: <http://www.pdv.nl>.

De fysieke controles op de verschillende bedrijfstypen worden voornamelijk uitgevoerd door de RVV en de KDD. De Algemene Inspectiedienst (AID) richt haar controleactiviteiten vooral op het gebruik van verboden antimicrobiële groeibevorderaars (de zogenaamde A-, D- en J-stoffen) in diervoeders. In 2001 neemt de AID hiervoor, op basis van de diergeneesmiddelenwet, naar schatting 70 monsters bij diervoederproducenten en veehouderijen. Tabel 3 geeft een overzicht van de geplande bemonsteringen.

De Keuringsdienst van Waren (KvW) voert additioneel toezicht uit en met name daar waar de volksgezondheid in het geding komt. In 2001 zal veel aandacht uitgaan naar reststromen uit de voedingsmiddelenindustrie die beschikbaar komen voor gebruik in diervoeders. Ook zal de KvW controles uitvoeren naar gebruik van verboden AMGB's in diervoeders.

De tabellen 2 en 3 vindt u op de volgende pagina.

Tabel 2 Schatting van het aantal bedrijven (eind 2000) en de bezoekfrequentie door de KDD in het kader van de wettelijke basiscontrole en van de kwaliteitsysteemaudits

Bedrijfstype	Aantal bedrijven		Bezoekfrequentie		
	totaal	met GMP/ deels HACCP	Basiscontroles op bedrijven		GMP- audits
			zonder GMP/ HACCP	met GMP/ HACCP	
Productie (incl. handel)					
Mengvoeder	220	185	2	1	1
Voormengsel	10	10	2	1	1
Toevoegmiddelen	10	10	2	1	1
Grondstoffen	70	20	2	1	1
Op- en overslag	35	25	2	1	1
Vetveredeling	10	10	-	-	1-2
Vetsmelterij	20	15	-	-	1-2
Huisdiervoeders	50	-	1	-	1
Totaal productie	425	275			
Handel					
Mengvoeder	620	240	1	-	1
Voormengsel / toevoegmiddelen	70	- ¹⁾	1	-	1
Grondstoffen	390	-	1	-	1
Vet	- ²⁾	15	-	-	1-2
Huisdiervoeders	30	-	1	-	nvt ³⁾
Totaal handel	1.110	255			
Inzameling vet	60	60	-	-	1-2
Veehouders					
Toevoegmiddelen	60	-	1	nvt	nvt
Menginstallatie	1.250	-	0,2	nvt	nb ⁴⁾
Totaal veehouders	1.310	-			
Totaal	2.905	590			

1) Het aantal GMP-erkende bedrijven voor handel in voormengsels of toevoegmiddelen is verwerkt in de 240 erkende bedrijven voor handel in mengvoeder.

2) Het totaal aantal bedrijven voor handel in vet is niet gespecificeerd opgenomen in de administratie van de KDD. Het aantal bedrijven is verwerkt in het aantal bedrijven voor handel in grondstoffen.

3) nvt = niet van toepassing.

4) nb = niet bekend.

Bron: KDD

Tabel 3 Overzicht van het geplande aantal bemonsteringen in Nederland

Onderzoek naar	Aantal bemonsteringen	Richtlijn en/of monitoring
Toevoegingsmiddelen	140	70/524/EEG
Toevoegingsmiddelen	230	90/167/EG
Eerlijke handel	310	79/373/EEG
Hygiëne, salmonella	220	92/118/EG + monitoring
Diermelen in voeders voor herkauwers	1.250	94/381/EG + monitoring
Declaratie	345	96/25/EG
Ongewenste stoffen en producten	1.275	1999/29/EG + monitoring
GMP/HACCP, fact-finding	350	autonome regelgeving + monitoring
Erkenning en registratie	elk bezoek	95/69/EG

Totaal	4.120
---------------	--------------

Bron: KDD, RVV en AID